

Latweeschu Awise.

Nr. 8. Zettortdeená 19tá Webruar 1848.

Sludbinafchana.

Kursemmes Gubernias Waldischanas teefa irr ar to Nr. 10206 tai 7tá Otkobera deená 1847 pawehleschanu islaiduse, ka wisseem brihw-arraju-laudim, kas ká brihw-laudis pee kahda pagasta bijuschi peerakstisi, turplikkam buhs list peerakstitees pee kahda pagasta par pagasta-laudim, jeb pee pilfa-teem par brihw-laudim. Ja kahds lauka-brihw-zilweks dewinu mehneschu laiká scho pawehleschanu ne buhs peepildijis, tad ar to buhs darricht ká ar wasanki un behgli.

Kursemmes Gubernias Waldischanas teefa ar to Nr. 10415 tai 9tá Otkobera 1847 deená pawehlesuse: kaut ispirkteem nekrubscheem, kas naw likkuschees atkal pee pagasteem peerakstitees, irr wehlehts, us sawu ispirkschanas grahmata dshwoht, bes ka teem kur lihds jaunai rewisionei buhtu galwas nauda jamakfa, tad teem tomehr ne buhs no tam atrautees, tai pagastá magasihnes labbibu behrt, no kurrenes tee irr nodohti, jo par nabbageem palikkuscheem teem essoht no pagasta magasihnes paligs gaidams.

W. P.

Sinna par jaunahm grahmatahm.

1) Garriga Pehriu-rohta, jeb tahs teizamas krigas seemischku fahrtas, Deewa un labba tillumu mihlotajas wissu-dahrgais meefas un dwehseles glihtums 2c. no Johann Kundsius. Nihgá driffketos rakstos isspeests pee George Mattias Noeller 1711tá gaddá. Taggad driffkés likta no F. Nies Leipziges pilfatá 1847tá gaddá. Schai grahmatai irr 307 lappu pusses un to warr dabbuht pirkt par 80 kap. f. Zalgawá pee grahmata dahrdeweja Reyher un Nihgá pee Deubner un pee Krohna grahmata driffketaja.

Zeescham schi grahmata irr teizama un labba un Reyhera kungs leelu pateizibu pelnijis, ka to taggad par jaunu lizzis rakstos eespeest. Jaw dauds deewabihligas seewinas, kas to preeksch 137 gaddeem driffketu grahmata dabbuja palasfibt, firsnigi wehlejahs, kaut to atkal dabbutu pirkt. Schi wehleschanahs nu irr peepildita, — lai tik lautini ne schello to naudinu, ko ta makfa, jo tē mihlahm seewinahm garrigas mantas un firbs-eepreezinaschanas wiffadás winnu walja-

dshbas un behdás deefgan. Laulahts draugs! ja tu gribbi sawu seewinu apdahwinahnt ar garrigu mantu, ar mihleem Deewa wahrdeem, tad dahwini tai scho grahmata, un tawa seewina tew pateiks par to katra brihdi un ta winnai auglus neffhs. Zehws moi mahte, ja tu sawai meitai gribbi lihds doht garrigu zetta-waddonu, tad dohd tai scho grahmata, un winna, ja buhs Deewa wahrdu mihlotaja, fliktu zellu ne ees.

2) Wáhzu walloadas wardu grahmata, farakstita preaksch team Latweascheem, kas gribb máziteas skaidri saprast, runnat un rakstii toa wáhzu walloadu. Zalgawá 1847. Schai grahmatai irr 120 lappa pusses un to warr dabbuht pirkt Zalgawá pee grahmata pahrdeweja Reyher un Nihgá pee Deubner un pee Krohna grahmata driffketaja par 25 kap. f.

Schi grahmata derriga teem, kas, ká jaw tas wirfraksts israhda, gribb Wáhzu walloadu ismahzitees, jo tē preeksch tam labbas mahzibas irr eekschá. Tik ween schellojamees, ka ta rakstischanas wihse, kahda ta schinni grahmata, mums naw eerasta.

3) Josapatš, Indias fehnina dehlš. Stahstš no wezzeem křistigeem laikeem. Latweeschu wallodá pahřzelš no Wolgundes šohlmeistera F. F. Rahberg. Zelgawá 1847tá gaddá. Šchai gřahmatai irr 115 lappu pusses un to warr dabbuht Zelgawá pee gřahmatu pahřdeweja Neyher un Rihgá pee Deubner un pee Krohna gřahmatu drifketaja par 25 kap. f.

Šchai gřahmatá jaušš stahstš, kaš parahda, žif gřuhti pirnóš laifóš křistigeem žilwekeem klahjees un kahdas behdas un bailes teem bij jaisredš sawas mihlas tizzibas labbad. Křistigs žilweš, tš mahzees, ká tew sawa tizziba jazeena, un ka žittur širdš-meeru ne warr atrast, ká tikween tai tizzibá us Deemu un miħlu Pestitaju Žesu Křistu.

4) Pahřzheleš, kaš mahza šohlš-behrneem weegli no Latweeschu wallodas us Wahzu wallodu pahřzeltees. Gaismá laistš no A. Spahg, Meldseres pagasta šohlmeistera. Zelgawá drifkehtš pee J. W. Steffenhagen un deħla 1847. Šchai gřahmatai irr 127 lappu pusses un to warr dabbuht pirkť gatawi eeseetu par 40 kap. f. tápat Zelgawá pee Steffenhagen kunga, ká arri Rihgá pee Deubner un pee Krohna gřahmatu drifketaja.

Par šcho gřahmatu ihpaščas isstahstišchanas ne wajaga, jo jaw tas wirsraštš škadri parahda, us šo ta irr derriga. Un teescham, tš labbas mahžibas us wallodas pahřzelschanu papilnam eekšhá, un kaš šcho gřahmatu sewim us to dardu bušš nehiniš par padohma-deweju, tas winnas šarastitajam širšnigu patežibu doħš. Šakka, ka Latweeschu behřnam ešohť gřuht eelaustees Wahzu wallodá; pee tamgan ne warr buht žitta waina, ká šchi, ka truhkřť derrigas mahžibas pee tam, un ka pašchi tee, kaš usnemmahš behřnus Wahzu wallodá eelausihť, pašchi to labbi ne proht un ne sinn, ká šchiš darbs darrams.

A. Leitan.

*

*

*

Daudšreis irr dširdehtš, ka dasch no muħšu tautas braħteem irr flawežis un ušteizis weenu jeb ohtru dšeesmu no wezzas dšeesmu gřahmatas,

ka tas daschu reisi sawu noššummušchu širdi warrejis eepreežinaht un apmeerinahť, kahdu no tahm dšeedadams jeb apdohmadams; un daudš irr dširdehtš, ka tas wezzu garrigu dšeesimu taišitaju darbs wairak tohp ušteiktš un flawehtš, ne ká to taggadeju. Ja nu ar tahm dšeesmahm irr eespehjušchi daschi apbeħdinati un gřuhtširdigi sawu širdi wairak tizzibá us Deemu štiprinaht; tad ir daudšeam warr buht patifšees, toħš stahstus lašihť, kur tahdu wiħru dšihwoschana irr aparakřita. Tahduš stahstus par garrigu dšeesmu taišitaju irr A. Leitan nulle Latweeschu wallodá pahřtulkojis, un irr šchee stahsti dabbujami pirkť papihra wahká eeseeti par 25 kap. f. Rihgá pee gřahmatu drifketaja W. F. Hákter, un Zelgawá pee G. A. Neyher, gřahmatu pahřdeweja pee turguš plattšha; ar šcho wirsraštš: Stahsti par to křistigu dšeesmu taišitaju Georg Teimark.

Katřš křistigs žilweš, kaš šcho gřahmatu ar 43 lappahin beesu bušš žauri, no weena galla libdi ohtram lašijis, ne speħš to deesgan flaweht, un toħš stahstus, kaš lehti galwá paturreht, žitteem par tizzibas štipřinaschanu ar preeku stahstihť, un peħž beigtas stahstišchanas abbi, til labbi stahstitajš ká klawitajš, doħš taišnibu kehniham Dahridam, kad tas šakka: „Eš esmu jaunš bijis, un wežš palizzis, un ne esmu redšejis to taišnu atšahťu, neħš winna dšimmumu maiš meħlejam. *

S i n n a.

Nr. XV. irr tas beidsamais Nr. no tahm Rihgas gřahmatinahm, kaš peħřná gaddá drifketas; šhinni gaddá usnemšees tee awgahdataji atkal jaunš gřahmatinas drifkeht par šo pašchu maffu un tai pašhá škaitlá. Ta awiħš jaw peemineta roħkas gřahmatina irr taggad arri Zelgawá dabbujama pee Steffenhagen kunga, neeeseeta ta makša 10 kap. sudř., eeseeta 15 kap. sudřabanaudá. W. V.

Šefam šo darri apdohma, woi darbs ees tewim labbumá.

Kahds Tartaru walbineekš jabje ar šarweem awgšteem runnas kungeem us jakti. Žeklá buħ-

dameem fastappe winnus muhks, kas reisu reisahm isfauzahs: „Kas man simtu sudraba gabbalus dohd, tam gribtu es itt labbu padohmu mahziht!“ Tas leelskungs bija fahrigs to dsirdeht un praffija tam muhkam, kas tad winna gudrais padohms effoht. „Kungs, tew buhs to dsirdeht,“ atbildeja muhks, „ja tu pawehleschanu isdohd, ka man tad simtis sudraba gabbali rohkâ nahf.“ Tas leelskungs lifte tam to naudu nosfaiht, us to tas muhks fazzija ar draudedamu balsi: „Gefam ko darri apdohma, woi darbs tew dohsees labbumâ!“ un gahje faru zellu probjam.

Leelkunga runnas fungi smehjahs lohti par ta muhka padohmu, ko leelskungs tik dahrgi bija aismakfajis. Leelskungs tappe lohti par to dufmigs un fazzija: Tas labbais padohms, ko man tas muhks demis, irr labba mahziba; bet tapehz, ka schi wisseem itt lohti pasihstama, tad irr mas lauschu, kas pehz tahs darra; un tik jaw talabad tas muhks man scho padohmu tik zeeti peefohdinajis. No schi laika tam ne buhs nefad no manna prahta iscet, un scho mahzibu labbi apstiprinahnt gribbedams, lifschu winnu us wissahm durwim mannas pilles, us wissahm namma seenahm un us wisseem namma rihkeem ar leeleem bohstabeem rakstihnt scho teizamu padohmu: Gefam ko darri apdohma, woi darbs tew dohsees labbumâ.

Pehz kahda laika eedrohschirajahs weens no wianna runnas kungeem, paraudsiht woi ne weifsees, leelkungu no waldischanas frehfla ar wiltibu nomest un tad pats par walbineeku palift. Runnas kungs raudsija leelkunga dakteri ar leelu naudas teesu us faru puffi dabbuht, lai tas pats leelkungam ar gixti apfwaiditu asmentinu ahderes laistu, lai schis driht mirtu. Pehz ihfa laika schi wiltiga apneimschanahs nahje pee gaismas.

Kad tam dakterim tanni sudraba schkihwi, furâ affinis waijadseja laist, tee wahrdi: Gefam ko darri apdohma, woi darbs tew dohsees labbumâ, preeksch ozzim rahdijahs, tad satruhkahs tas itt lohti; ar redsamu drebbschanu winsch to asmentinu lifte nohst un nehme zittu rohkâ. Tas

leelskungs to nomannidams praffija, kapehz winsch tohs pahrmainoht. Us to atbildechanu, ka tas pirmais truls effoht, pagehreja leelskungs pats to redseht, tapehz ka tam ta daktera drebbschana ne mas no prahta ne isgahje. Kad nu tas dakters wilzinajahs to doht, lehjahs leelskungs augscham un sauzè: Tik weena taifna un skaidra atbildechanu warr wehl tawu dsihwibu glahbt! tawa redsama bailiba nefs gaismâ to apflehpumu, ko effi apnehmees darriht. Tas dakteris kritte semmè walbineekam pee kahjam, isteize wissu, ko bija apnehmees dorriht un stabstija: tik tee wahrdi schkihwl effam winnu sabaidjuschi. Woi esmu, fazzija leelskungs, tam muhkam, kas man to padohmu dewe, par daudf makfajis?

Tad winsch schkihwoja tam ahrstim dsihwibu, pawehleja to runnas fungu noteesahnt un muhku usmekleht. Zur klacht fozzidams, weens padohms, kas kehnam dsihwibu glahbis, naw ar nekahdu naudu aismakfajams.

.....I.

Teefas sluddinaschanas.

Us pawehleschanu tahs Zeiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu walsts 2c. 2c. 2c. tohp no Slaguhnes pagasta teefas wissi tee, tam kahdas taifnas parradu praffischanas buhtu pee teem Slaguhnes faimneekem, prohi: Giggaru Janna Jansohn un Maja Lambertu Ernst Leinahnt, kas mahjun inwentariuma trubkuma deht ilgati par faimneekem ne warr buht, un par ka mantu konkurse spreesta, usaizinati, diwu mehneschu starpâ no appalschrafftistat deenas ar sawahm parradu praffischanahm pee schihp pagasta teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs ne klausihp. Slaguhnes pagasta teefa, tai 24ta Janwar 1848.

(Nr. II.) ††† Krischjahn Swirbul, pag. wezz.
F. Freyberg, pag. teefas ftrihweris.

Us pawehleschanu tahs Zeiserifkas Majesteetes, ta Patwaldineeka wissas Kreemu Walsts 2c. 2c. 2c., tohp no Krohna Wirzawas pagasta teefas wissi parradu deweji to isliktu Krohna Wirzawas faimneeku: Ruffu Uhdra, Ruffu Lermannu un Preekuhnu Purwinu Druzzler, par ka mantahm zaur scho teesu konkurse spreesta, usaizinati, lihds 24tu Merz f. g., kas par to weenigu un islehgshanas terminu nolikts, ar sawahm praffischanahm peeteiktees, un paschi, jeb

zaur weetneekem, kur tabhi wehleti, tai noliftâ ter-
minâ, pee saudeschanas sawas teefas scheinan pee pa-
gasta teefas atnahst, un tad sagaidiht, ko pehz lif-
kumeem spreedihs. To buhs wehrâ list! Krohna
Wirzawas pagasta teefa, tai 4tâ Webruar 1848. 3
(Nr. 183.) ††† Peefehdetajâ Aurin.

Henko, teefas fribweris.

Uâ pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu Walsis ic. ic. ic.,
tohp no Schenberges pagasta teefas wiffi tee, kam kah-
das taisnas prassichanas buhtu pee ta nomirruscha
faimneeka Krist Sillin no Sibtu mahjahm, usaizinati,
libds 29tu Merz f. g. pee schihs teefas peeteiktees, jo
wehlah neweenu wairs ne klausihâ. Schenberges pa-
gasta teefa, tai 29tâ Janwar 1848. 3

(L. S.)
(Nr. 29.)

M. Meerin, peefehdetajâ.
W. Sehring, teefas fribweris.

Uâ pawehleschanu tahs Keiserifkas Majesteetes,
ta Patwaldineeka wiffas Kreemu walsis ic. ic. ic.,
tohp no Schenberges pagasta teefas wiffi tee, kam kah-
das taisnas prassichanas buhtu pee tahs mantas ta
nomirruscha faimneeka Martina Kaluin no Lihkumu
mahjahm, zaur scho usaizinati, libds 23scho Merz f. g.
pee schihs teefas peeteiktees, jo wehlah neweenu wairs
ne klausihâ. Schenberges pagasta teefa, tai 23schâ
Janwar 1848. 1

(L. S.)
(Nr. 17.)

Joseph Grinberg, peefehdetajâ.
W. Sehring, teefas fribweris.

Par to mantu ta faimneeka Wezzbrahlu Jahna Kulle,
kas sawas mahjâs nespehzihas dehl atdewis, irr kon-
kurse spreesta, un tas peemeldechanas termins us to
20tu April f. g. nolifts, kurrâ laikâ wiffem ar sa-
wahm prassichanahm, ka tai weenigâ un isflehgyscha-
nas terminâ pee Leelas Ezawas pagasta teefas jape-
melbahs, jeb zittadi jafagaida, ka teem wehlah muh-
schigu kluffuzeschanu uslihs. Leelâ Ezawâ, tai 13tâ
Webruar 1848. 3

(Nr. 30)

Pogasta wezz, Janne Rohmann.
Teefas fribweris Ewertâ.

No Krohna Umburgas pagasta teefas tohp wiffi tee,
kam kahdas taisnas parradu prassichanas buhtu pee
ta libdschinniga Umburgas faimneeka Grausu Wehtera
Gobmann, par ka mantu konkurse spreesta, usaizinati,
pee saudeschanas sawas teefas libds 1 mu April 1848

ar sawahm peerahbischanahm pee schihs teefas peeteiktees.
Krohna Umburgas pagasta teefa, tai 10tâ Webruar
1848. 3

(Nr. 129.)

Etraumann, peefehdetajâ.
Brunowski, teefas fribweris.

Leelas Eseres pagasta teefa zaur scho sinnamu darra,
ka ne senn Sannaasmuischas Paunu-mahjâs farkana
kehwe 3 gaddus wezza, no widdischka augunia, ar
masu flekki peerê un semneeku raggûs eejuhgta, pee-
klibdusi. Talabb tohp tas, kam schi kehwe peederretu,
zaur scho usaizinahts, wiswehlah libds 8tu Merz f. g.
sheit peeteiktees, un sawu kehwi prett barroschanas
un fluddinaschanas maffu prettim nemt, jeb sagaidiht,
ka pehz schi termina minnu wairs ne klausihâ, un ar
to kehwi un ar tahm ragguhm tâ darrihâ, ka likkumi
pawehl. To buhs wehrâ list! Leelas Eseres pagasta
teefa, tai 26tâ Janwar 1848. 1

(L. S.)
(Nr. 49.)

J. Steinhard, pagasta wezzafajâ,
H. F. Witte, pag. teefas fribweris.

Lihwes-Wehrses pagasta teefu zaur scho sinnamu
darra, ka pehrnâ gaddâ preeksch Seemas-sweht^eem
pee weena schein peederriga krogga semneeku rattôs
eejuhgta melna kehwe no masa auguma atraddusees.
Kad nu pehz isfluddinaschanas basniâs neweens pehz
winnas schein naw meldejees, tad wehl ihpachi tohp
tas, kam schi kehwe peederretu, zaur scho usaizinahts,
tschetru neddelu starpâ pee schihs teefas peeteiktees, un
to paschu prett barroschanas un fluddinaschanas atlib-
dsinaschanu prettim nemt, jo wehlah neweenu wairs
ne klausihâ, un to kehwi pagasta labdei par labbu pâhr-
dohs. Lihwes-Wehrses pagasta teefa, tai 31mâ Jan-
war 1848. 2

(L. S.)
(Nr. 39.)

Jurre Birneek, pagasta wezzafajâ.
H. N. Braun, teefas fribweris.

No Wihkfeles pagasta teefas tohp wiffi tee, kam kah-
das taisnas prassichanas buhtu pee ta nomirruscha Wihk-
feles faimneeka no Grabwencelu mahjahm Nikkel Ur-
ban, par ka mantu parradu dehl konkurse spreesta,
usaizinati, ar sawahm prassichanahm wiswehlah libds
10tu Merz f. g. pee schihs teefas peeteiktees, jo weh-
lah neweenu wairs ne klausihâ. Wihkfeles pagasta teefa,
tai 10tâ Janwar 1848. 1

(L. S.)
(Nr. 14.)

††† Martin Reimann, pagasta wezz.
E. Grand, pagasta teefas fribweris.

W r i h w d r i t t e h t.

No jubrmallas-guberniâs augstas waldischanas puffed: Hofrath de la Croix.